

ITS novice marec 2026

Uvodnik

Spoštovani člani S-ITS,

Pozdravljeni ob branju svežega pregleda domačih in mednarodnih novic s področja inteligentnih transportnih sistemov. Tudi tokrat smo za vas zbrali najzanimivejše novice, ki oblikujejo razvoj pametne mobilnosti doma in po svetu. V slovenskem delu novic izpostavljam pomembne projekte in dosežke naših članov, ki s svojim znanjem ter inovativnimi rešitvami pomembno prispevajo k razvoju ITS ekosistema. Mednarodni del pa prinaša pregled najnovejših trendov, raziskav in tehnoloških prebojev, ki postavljajo smernice za prihodnost inteligentnega upravljanja prometa.

Z veseljem sporočamo tudi, da smo že začeli s pripravo na letošnjo strokovno ekskurzijo, ki jo bomo – kot je že tradicija – izvedli jeseni. Program oblikujemo tako, da bo prinesel kar največ praktičnih vpogledov, izkušenj in povezovanja med strokovnjaki.

Hkrati ostaja odprto povabilo vsem, ki ste kakor koli dejavni na področju inteligentnih transportnih sistemov. Vaše dosežke, dobre prakse, projekte ali raziskovalne rezultate z veseljem predstavimo širši skupnosti. Prispevke nam lahko pošljete na naslov info@sits.si, kjer bomo poskrbeli, da dosežejo naše člane in podprejo nadaljnjo izmenjavo znanja.

Želim vam prijetno branje novic.

Lep pozdrav,

dr. Robert Rijavec
Predsednik S-ITS

Domače ITS novice

Prva sončna elektrarna na protihrupni ograji kot prelomni korak DARS-a v zeleno prihodnost

DARS

DARS je ob avtocestnem počivališču Šmarje–Sap zahod uradno predstavil prvo sončno elektrarno, integrirano neposredno v protihrupno ograjo. Projekt predstavlja pomemben mejnik v slovenskem cestnem upravljanju, saj združuje prometno infrastrukturo in proizvodnjo obnovljive energije brez vpliva na varnost prometa ali vzdrževanje avtocest. Predsednik uprave Andrej Ribič je poudaril, da gre za premišljeno umeščanje energetskih rešitev v prostor, ki omogoča učinkovitejšo rabo obstoječih površin.

Elektrika, ki jo bo proizvedla nova elektrarna, bo namenjena izključno DARS-ovim lastnim porabnikom, kot so javna razsvetljava, predorski sistemi in drugi infrastrukturni objekti. S tem družba krepi svojo energetsko samooskrbo ter zmanjšuje odvisnost od zunanjih virov energije. Projekt je del širše strategije trajnostnega razvoja, v okviru katere si DARS do leta 2030 prizadeva zmanjšati porabo energije in emisije ogljikovega dioksida za 30 odstotkov glede na leto 2024.

DARS je v letu 2024 že ustanovil posebno službo za energetiko ter izvedel prvo fazo postavitve fotonapetostnih elektrarn na petih svojih objektih s skupno močjo 420 kilovatov, kar predstavlja približno dva odstotka njihove letne porabe elektrike.

V prihodnjih letih načrtujejo širitev sončnih sistemov na dodatne objekte, ob avtocestnih predorih ter na degradiranih območjih, kjer bodo lahko postavili večje elektrarne. Nova elektrarna na protihrupni ograji tako predstavlja začetek ambicioznega prehoda DARS-a v bolj trajnostno, energetsko učinkovito in okolju prijazno upravljanje cestne infrastrukture.

Nova pristojbina v cestninah za tovornjake korak k čistejšemu prometu

Slovenija bo s 1. aprilom uvedla pomembno spremembo v sistemu cestninjenja za težka tovorna vozila nad 3,5 tone. Dars bo v obstoječe cestnine vključil pristojbino za zunanje stroške onesnaževanja zraka in hrupa, kar pomeni povprečno približno sedemodstotno podražitev. Ukrep je del prenosa evropske direktive o evrovinjeti, ki državam omogoča, da v cestnine vključijo stroške, ki jih promet povzroča okolju in zdravju ljudi.

Po ocenah ministrstva za infrastrukturo bo nova pristojbina v državni proračun letno prinesla okoli 27 milijonov evrov. Polovica teh sredstev bo namenjena nepovratnim spodbudam za domače prevoznike, druga polovica pa za razvoj železniškega tovornega prometa, izboljšanje cestne infrastrukture, digitalizacijo prometa in večjo prometno varnost. Ker kar 60 odstotkov cestnin plačajo tuji prevozniki, bo finančno breme za domača podjetja znašalo približno 11 milijonov evrov.

V prevozniskem sektorju ukrep sprejemajo zadržano. Direktor združenja za promet pri GZS Robert Sever poudarja, da so se s podražitvijo strinjali, a opozarja na občutljivost panoge. Še bolj kritična je sekcija pri Obrtno-podjetniški zbornici, kjer izpostavljajo, da 98 odstotkov prevoznih podjetij spada med mala podjetja, ki pogosto sploh ne pridejo do razpisanih spodbud. Zato bi uvedba dodatne CO₂ pristojbine, ki jo direktiva sicer omogoča, po njihovem mnenju pomenila prevelik udarec.

Na drugi strani strokovnjaki za podnebno politiko opozarjajo, da Slovenija zaostaja za sosednjimi tranzitnimi državami, ki so takšne pristojbine že uvedle. Po mnenju podpredsednika podnebnega sveta Jonasa Sonnenscheina bi bila uvedba okoljske dajatve za CO₂ smiselna in ne bi zmanjšala konkurenčnosti, saj bi enako veljala za domače in tuje prevoznike.

Nova ureditev tako odpira pomembno razpravo o ravnotežju med konkurenčnostjo gospodarstva in nujnostjo zmanjševanja okoljskih vplivov prometa. Čeprav je pristojbina za emisije CO₂ za zdaj odložena, bo prihodnje odločitve verjetno krojila kombinacija ekonomskih pritiskov, okoljskih ciljev in sposobnosti države, da učinkovito podpira prevozniki sektor pri prehodu v bolj trajnostne rešitve.

Ljubljanska "luč za zombije": pametna rešitev ali nevarna potuha pešcem?

V Ljubljani je pred kratkim zasvetila prva talna rdeča signalizacija pod semaforско napravo, namenjena predvsem pešcem, ki med hojo nepremično strmijo v zaslone svojih pametnih telefonov. Semafor pri prehodu za pešce ob Gospodarskem razstavišču je zdaj opremljen s posebno LED-svetilko, ki rdečo luč projicira neposredno na tla, kamor je usmerjen pogled številnih sodobnih »zombi pešcev«.

V tujini, predvsem v Aziji in Evropi, so takšne rešitve že vrsto let del prizadevanj za večjo prometno varnost. Mesta, kot je Seul, so s talno svetlobno signalizacijo opremila najbolj izpostavljena križišča in poročala o občutnem zmanjšanju nevarnih situacij. Podobne pilotne projekte so izvedli tudi v Nemčiji, na Nizozemskem in v Avstriji. Ljubljana se je zdaj pridružila tem praksam. Mestna občina je ob uvedbi pojasnila, da nova tehnologija pomaga zaščititi vse udeležence v prometu, predvsem tiste, ki svoj pogled namesto v promet pogosto usmerjajo v telefon. Skupaj z LED-svetilko so nadgradili tudi sistem samodejnega

zaznavanja pešcev in kolesarjev ter optimizirali delovanje semaforjev, kar naj bi izboljšalo tako varnost kot pretočnost.

V številnih državah so se ob uvajanju teh sistemov pojavila vprašanja o njihovih dolgoročnih učinkih. Kritiki opozarjajo, da bi lahko talne luči spodbujale še več nepazljivosti, saj pešci zaradi občutka dodatne zaščite še manj spremljajo dogajanje v prometu. Namesto da bi se učili odgovorne hoje in pozornosti, se zanašajo na signale na tleh. Podobno opozorilo prihaja tudi iz Ljubljane: mestne oblasti poudarjajo, da talna svetloba ni nadomestilo za odgovorno vedenje. Pešce in kolesarje pozivajo, naj ostanejo osredotočeni na okolico in telefone pospravijo, preden stopijo na prehod.

Uvedba rdeče signalizacije v Ljubljani prav gotovo predstavlja zanimiv korak v smeri pametnih mest in tehnoloških rešitev za večjo varnost. A ob tem se odpirajo pomembna vprašanja o odnosu med tehnologijo in odgovornostjo udeležencev v prometu. Ali bo nova talna signalizacija dejansko zmanjšala nevarne situacije ali pa bo le dodatno razbremenila pešce razmišljanja o varnosti? Čas bo pokazal, v katero smer se bo tehnika prevesila. Dejstvo pa ostaja: v prometu šteje predvsem zbranost – ne glede na to, ali svetloba sveti na višini oči ali pri tleh.

Korporativna konferenca SDH

DARS

V mesecu februarju je potekala Korporativna konferenca SDH pod naslovom »Gradimo konkurenčno, odporno in pametno prihodnost«, na kateri je predsednik uprave DARS mag. Andrej Ribič predstavil ključne aktivnosti družbe na področju prilagajanja avtocestne infrastrukture razvoju avtonomne mobilnosti.

V podjetju DARS nadgrajujejo prometno-informacijski sistem za komunikacijo z vozili v realnem času, uvajajo tehnologijo C-ITS ter razvijajo rešitve, ki omogočajo varnejše in učinkovitejše upravljanje prometa. Posebno pozornost namenjajo tudi prilagajanju prometne signalizacije, testnim odsekom za asistenčne sisteme vozil ter razvoju naprednih analitičnih modelov za obdelavo podatkov, ki jih generirajo sodobna vozila.

S celovitim pristopom k razvoju infrastrukture DARS aktivno soustvarja avtocesto prihodnosti, ki bo podpirala nove tehnologije mobilnosti, večjo prometno varnost ter še boljšo pretočnost slovenskega avtocestnega omrežja.

Strokovno srečanje DARS in Policije

DARS

V začetku meseca februarja je potekalo strokovno srečanje o sodelovanju pri nadzoru in upravljanju prometa na avtocestnem omrežju med DARS in Policijo.

Uvodoma sta udeležence nagovorila predsednik uprave DARS mag. Andrej Ribič in vodja Sektorja prometne policije mag. Ivan Kapun, ki sta poudarila pomen sodelovanja in izmenjave izkušenj iz vsakodnevne prakse.

V sklopu srečanja sta bili izvedeni tudi dve okrogli mizi, na katerih so udeleženci razpravljali o sodelovanju pri nadzoru prometa in obravnavi izrednih dogodkov ter o upravljanju prometa v času obnov in zapor na avtocestah. Srečanje je potrdilo, da so tovrstne razprave in izmenjava izkušenj pomemben del učinkovitega sodelovanja na terenu.

EU in svetovne ITS novice

Italijanski avtocestni operater Milano Seravalle uvaja novo tehnologijo, ki komunicira z vozili

Projekt Smart Road predstavlja pomemben korak v preobrazbi avtocestne infrastrukture v pameten, medsebojno povezan sistem. Na prvem 12-kilometrskem pilotnem odseku italijanske avtoceste A7 in zahodne obvoznice A50 v Italiji je ta prihodnost že del vsakdana.

Od septembra 2025 je bilo preko C-ITS sporočil na tem odseku zbranih več kot milijon sporočil, ki jih pošiljajo povezana vozila prek posebnih anten, nameščenih vzdolž cestišča. Ta izmenjava informacij infrastrukturi omogoča, da hitreje zazna razmere na cesti, voznikom pa zagotavlja natančnejše in pravočasne podatke med vožnjo. Rezultat so varnejši pogoji, hitrejše reakcije ob izrednih dogodkih in bolj tekoč promet.

C-ITS komunikacija med vozili in infrastrukturo velja za ključni element prihodnje mobilnosti. Omogoča sistem, ki ne le odziva, temveč tudi predvideva potrebe uporabnikov cest. Vzpostavljanje takšnih pametnih povezav ustvarja dodano vrednost za posameznike, regije in širše skupnosti ter utrjuje temelje za bolj povezano, intermodalno in trajnostno mobilnost.

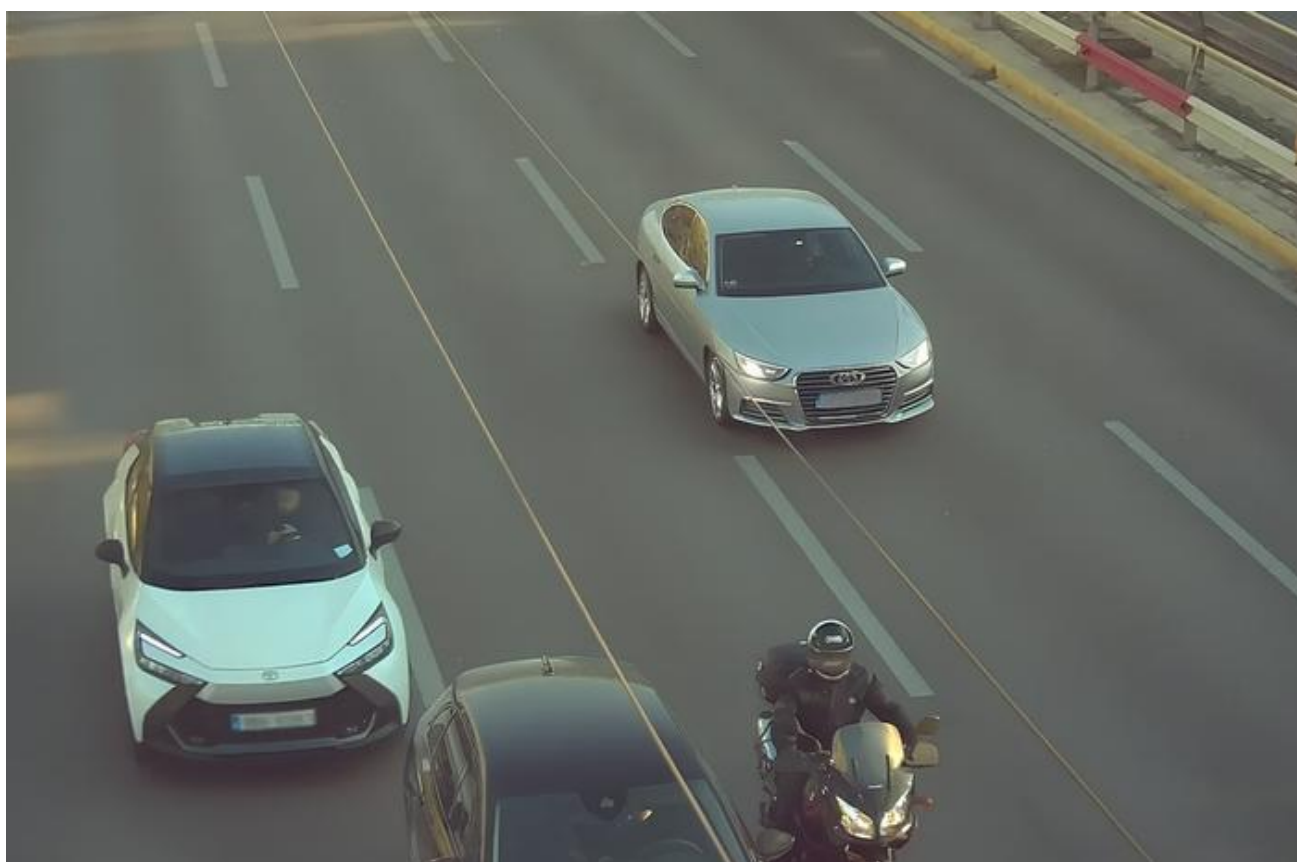
Promet pod nadzorom algoritmov - AI kazni v realnem času

Grčija je z uvedbo pametnih kamer v Atenah naredila velik korak k digitalizaciji prometnega nadzora. Pilotni projekt, ki vključuje umetno inteligenco, je v manj kot tednu dni zaznal več kot 2.500 hujših prometnih prekrškov na osmih lokacijah, kar razkriva zaskrbljujoče stanje prometne discipline. Ena sama kamera na vpadnici proti Pireju je v štirih dneh zabeležila več kot 1.000 kršitev.

Sistem presega klasične radarje – poleg hitrosti in vožnje skozi rdečo luč zaznava tudi neuporabo varnostnega pasu, telefoniranje med vožnjo in zlorabo posebnih pasov. Kršitve se dokumentirajo samodejno, vozniki pa prejmejo obvestila elektronsko, brez neposrednega stika s policijo.

Kazni so visoke: do 750 evrov za hitrost, 350 evrov za telefoniranje ali neuporabo pasu. Projekt sproža razprave o ravnotežju med varnostjo in finančnim interesom države. Grčija načrtuje širitev sistema na 2.000 stacionarnih in 500 mobilnih kamer po vsej državi.

Minister Papastergiou poudarja, da gre za modernizacijo nadzora, ne represijo. A kljub dobrim namenom ostaja vprašanje, ali bo tehnologija dolgoročno spremenila vedenje voznikov ali le utrdila občutek, da je promet pod stalnim digitalnim nadzorom.

Nova zakonodaja v Italiji - če boste na avtocesti obtičali v zastoju vam bodo povrnilo cestnino

Italija bo že to poletje uvedla nov sistem povračila cestnin za voznike, ki zaradi načrtovanih gradbenih ali vzdrževalnih del na avtocestah obtičijo v daljših zastojih. Gre za pomembno spremembo, saj cestnina po novi ureditvi ni več razumljena kot samoumevna dajatev, temveč kot plačilo za storitev, ki mora biti ustrezno izvedena. Namen reforme je spodbuditi boljše načrtovanje del in večjo preglednost za vse udeležence v prometu.

Vozniki bodo do povračila upravičeni že ob razmeroma majhnih zamudah – pri vožnji okoli 50 kilometrov bo dovolj zamuda nad 10 minut, pri daljših razdaljah nad 15 minut. V primeru izredno dolgih zastojev, ki trajajo tri ure ali več, bo povračilo popolno. Sistem pa velja izključno za zamude, ki jih povzročijo dela na cesti; prometne nesreče, vreme ali izredni dogodki niso vključeni.

Vloge za povračilo bodo vozniki oddajali prek posebne mobilne aplikacije, ki naj bi delovala enotno za vse avtocestne koncesionarje. Čeprav bo okvir določila država, bodo imeli koncesionarji pomembno vlogo pri določitvi konkretnih zneskov in izvedbi postopkov. Tehnične podrobnosti bodo predstavljene v prihodnjih mesecih.

Ni pa še jasno, kako bo sistem deloval za tujce, ki italijanske avtoceste uporabljajo predvsem med turistično sezono. Oblasti zagotavljajo, da bodo dodatna pojasnila objavljena še pred začetkom poletnih dopustov.

Prihajajoči dogodki

Sejem Intertraffic med 10. in 13. marcem v Amsterdamu

Med 10. in 13. marcem bo v Amsterdamu potekal največji sejem na temo inteligentnih transportnih sistemov – Intertraffic. Intertraffic je vodilni svetovni dogodek na področju pametne, varne in trajnostne mobilnosti. Dogodek bo združil več kot 900 mednarodnih razstavljalcev in bo pritegnil več kot 30.000 strokovnjakov iz več kot 145 držav. Na sedmih odrih se bo zvrstilo več kot 300 strokovnih predavanj, na katerih se bodo obiskovalci seznanili z najnovejšimi trendi, inovacijami in vizijami prihodnjega razvoja mobilnosti.

Program pokriva ključne izzive in priložnosti sodobnega prometa. Poseben poudarek je namenjen cestam prihodnosti, ki morajo biti hkrati varne in podnebno odporne, ter pametnemu upravljanju prometa, ki pomembno prispeva k večji varnosti, manj emisijam in boljši pretočnosti. Predstavljene bodo tudi rešitve za pametno, prilagodljivo in avtonomno mobilnost, ki vse bolj oblikuje prihodnost transporta. Pomemben del razprav bo usmerjen v doseganje ničelnega števila žrtev v prometu, kar zahteva usklajevanje varnostnih ciljev s sodobnim upravljanjem infrastrukturnih sredstev. Med osrednjimi temami sta tudi revolucija v parkiranju s pomočjo inteligentnih sistemov in ustvarjanje pametnih, varnih ter podnebno odpornih mest.

Intertraffic Amsterdam tako predstavlja edinstveno priložnost za srečanje z vodilnimi podjetji, tehnološkimi pionirji in odločevalci, ki s svojimi rešitvami in idejami oblikujejo prihodnost globalne mobilnosti.

33. mednarodni simpozij o elektroniki v prometu ISEP 2026 pod naslovom Inteligenca na poti, 21. oktobra 2026 v Portorožu

ISEP2026

21. oktober 2026 bo v Portorožu v sklopu najpomembnejšega slovenskega dogodka na področju gradbeništva in prometa – 17. Slovenskega kongresa o prometu in prometni infrastrukturi potekal ISEP 2026 pod naslovom »Inteligenca na poti«.

Organizator je Slovensko društvo za inteligentne transportne sisteme, vabimo avtorje, da pripravijo znanstvene in strokovne prispevke s področja inteligentnih transportnih sistemov in storitev (ITS) namenjene potnikom in prevozu blaga v cestnem, železniškem, letalskem in vodnem prometu.

Strokovnjaki bodo na plenarno-tehnični seji govorili o rešitvah, raziskavah in trendih pametne mobilnosti za bolj zelen, bolj varen in učinkovit promet.

Vabljeni ste k pošiljanju povzetka svojega prispevka v elektronski obliki programskemu odboru z uporabo prijavnega sistema www.isep.si. Vsi prispevki bodo pregledani, sprejeti pa bodo objavljeni v zborniku simpozija z ISBN številko.

Sponsorstva za ta prestižni dogodek so dobrodošla.

Dodatne informacije: www.isep.si, e-pošta: info@isep.si

**17. slovenski kongres o prometu in prometni infrastrukturi pod naslovom
»Od izzivov k rešitvam« med 21. in 23. oktobrom 2026 v Portorožu**

Organizator slovenskega kongresa o prometu in prometni infrastrukturi, DRC, Zduženje za promet in prometno infrastrukturo stroki, vabi na 17. slovenski kongres o prometu in prometni infrastrukturi, ki bo potekal pod naslovom »Od izzivov k rešitvam«.

Dogodek bo kot vedno priložnost za sklepanje novih poslovnih povezav in prijateljstev. Predvsem pa bo dogodek priložnost in hkrati izziv, kjer lahko predstavimo naše želje, potrebe, razvoj in vse odmevne projekte, ki si zaslužijo, da o njih govorimo tudi na odru kongresne dvorane.

Teme kongresa so:

- Prometna infrastruktura (načrtovanje infrastrukture, voziščne konstrukcije, objekti, geotehnika, predori, novi materiali in tehnologije, regulativa...),
- Mobilnost (trajnostna mobilnost, mobilnost v urbanem okolju, dostopnost v ruralnem okolju, mestna logistika...),
- Varnost in trajnost (prometna varnost, vzdrževanje infrastrukture, gospodarjenje z infrastrukturo, prostor-okolje-infrastruktura...),
- Digitalizacija in
- Inteligentni Transportni Sistemi.

Več informacij je dostopnih na spletni strani <https://www.drc-zdruzenje.si/>

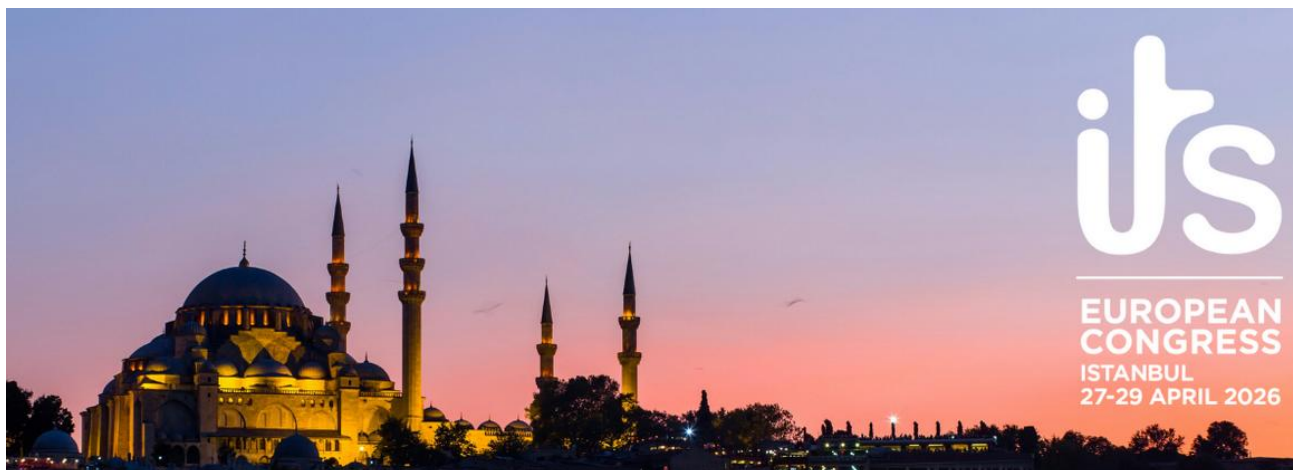
17. Evropski kongres ITS kongres med 27. in 29. aprilom 2026 v Carigradu pod naslovom »Premoščanje inovacij za integrirano, varno in brezhibno mobilnost«

Med 27. in 29. aprilom 2026 bo pod okriljem ERTICO-ITS Europe potekal 17. Evropski kongres Inteligentnih Transportnih Sistemov (ITS), ki predstavlja vodilni evropski dogodek na temo inteligentnih transportnih sistemov.

Osrednja tema kongresa, "Premoščanje inovacij za integrirano, varno in brezhibno mobilnost", se nanaša tako na tehnološke kot geografske izzive. Kongres bo služil kot most med razvojem napredne povezljivosti, digitalizacije, avtomatizacije in urbanih mobilnostnih rešitev. Cilj je okrepiti sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem, raziskovalnimi institucijami in končnimi uporabniki, da bi se rešitve ITS čim hitreje prenesle v prakso.

Dogodek je namenjen strokovnjakom, ki želijo raziskati napredke na področju prometa ter tistim, ki želijo aktivno sodelovati pri izgradnji pametnih, trajnostnih prometnih sistemov. Na preteklih izdajah kongresa se je zvrstilo več kot 400 mednarodnih govornikov in udeležencev iz več kot 53 držav, kar priča o globalnem dosegu in pomembnosti dogodka.

Tehnični program ITS Istanbul 2026 se osredotoča na štiri glavne tematske stebre, ki odražajo trenutne prioritete in prihodnje izzive v sektorju mobilnosti:

- Varnost in odpornost z inteligentnimi sistemi
- Upravljanje večmodalnega mobilnostnega sistema
- Pametna in trajnostna logistika v digitalni dobi
- Izboljšanje prevoza in mobilnosti onkraj ceste

Evropski kongres ITS 2026 je več kot le konferenca, je obsežna platforma, ki vključuje sejensko razstavo, demonstracije v živo ter bogat tehnični program. Sodelovanje je možno v več vlogah, kot obsikovalec, kot govornik s predstavitvijo referata ali kot razstavljaivec.

V celoti gledano, 17. Evropski kongres ITS 2026 v Carigradu ne bo le izložba ITS tehnologije, temveč ključni forum, ki bo združil industrijske in politične voditelje z namenom pospešitve implementacije inteligentnih rešitev in oblikovanja trajnostne prihodnosti evropskega prometa.

Več informacij je dostopnih preko spodnje povezave
<https://2026.itseuropeancongress.com/its-istanbul>

Mednarodna konferenca BCRRA 2026 v Ljubljani

Obveščamo vas, da bo od 22. do 24. junija 2026 v Ljubljani potekala 12. mednarodna konferenca BCRRA 2026.

Na pobudo nosilcev organizacij konferenc BCRRA – Norwegian University of Science and Technology, Norwegian Public Roads Administration, AVINOR, BANENOR-Norwegian Rail Administration in International Advisory Committee BCRRA (IAC BCRRA) – je izvršni odbor IAC BCRRA za organizacijo konference BCRRA 2026 izbral Slovenijo oziroma konzorcij v sestavi DRI upravljanje investicij, d. o. o., ZAG – Zavod za gradbeništvo Slovenije in DRC, d. o. o..

Konferenca BCRRA 2026 bo odlična priložnost za izmenjavo znanj, predstavitev najnovejših raziskav in inovacij ter priložnost za razpravo o ključnih izzivih pri načrtovanju in vzdrževanju prometne infrastrukture.

Zato še posebej vladno vabimo domače strokovnjake, raziskovalce in praktike, da s svojo udeležbo, prispevate k ugledu in prepoznavnosti domače strokovne skupnosti.

Teme konference: <https://bcrra.si/conference-programme/>

Pomembni datumi:

- Rok za oddajo povzetkov: rok za oddajo povzetkov je podaljšan do 28. aprila 2025
- Obvestilo o sprejemu povzetkov: 26. maj 2025
- Rok za oddajo celotnih prispevkov za recenzijo: 8. september 2025

Portal za oddajo povzetkov: <https://bcrra.si/abstract-submission/>

Avtorji lahko izberejo možnost, da prispevek (3-8 strani) oddajo za objavo v Transportation Research Procedia (Elsevier, odprti dostop) ali za objavo v zborniku kot razširjeni povzetek (2 do 3 strani), ki ga bo izdal organizator konference. Vsi prispevki bodo podvrženi dvostopenjskemu recenzijskemu postopku.